

Gemeente Goefferdingen

Uittenhove R.

D'Haenens A.

De Boe A.

Ronse J.

Daem D.

De Smet J.

Lafour A.

Ghislain A.

De Wolf L.

Carmé A.

Bourguignon A.

1914 = 1918

Goeferdinge herdenkt met een bidprentje zijn burgers die het slachtoffer zijn van het oorlogsge-
weld in 1914-1918 (Verzameling J. De Ro).

Goferdinge herdenkt zijn oorlogsslachtoffers 1914-1918

Jacques DE RO

In augustus jl. was ons medelid Chris Van Heghe (1) uit Geraardsbergen in Le Crotoy aan de inham van de Somme. Hij was verwonderd in Le Tréport het graf te vinden van Petrus Duffeleer, soldaat bij het tweede regiment Jagers te voet, die daar op 5 juni 1919 aan zijn opgelopen verwondingen overleed tijdens W.O. I. Duffeleer werd geboren te Onkerzele op 12 april 1894 en werd zeker niet vergeten door zijn dorpsgenoten: zijn naam vinden we terug op het oorlogsgedenkteken op het Stationsplein en op een herinneringsplaat voor de oorlogsslachtoffers 1914-1918 in de parochiekerk van Onkerzele. Niet alleen werden de slachtoffers uit de Eerste Wereldoorlog bij ons herdacht door het oprichten van stenen monumenten en wandplaten, ook bidprentjes met hun portret circuleerden.

In het november-decembernummer 2002 van *Gerardimontium* verscheen van de hand van André en Jacques Verschaffel het artikel *Monumenten en oorlogsherinneringen in Geraardsbergen*. Hierin zijn de oorlogsmonumenten opgenomen met een lijst van gesneuvelde soldaten, burgers en opgeëisten uit beide wereldoorlogen van zowel in de stad als in alle deelgemeenten. In Goferdinge staat het oorlogsmonument aan de ingang van het kerkhof, voor de parochiekerk *Sint Bavo*. Hierop staan de namen van negen soldaten en twee opgeëisten uit deze gemeente die tijdens de Eerste Wereldoorlog omgekomen zijn (2).

Van al deze mannen met hun naam gebeiteld op een gedenkplaat is ook nog een portret bewaard gebleven. Na 1918 zijn, aldus Marc Van Trimpont, in verschillende gemeenten bidprentjes uitgebracht met het portret van de betreunde dorpsgenoten (3). Dit is ook voor de elf oorlogsslachtoffers van Goferdinge gebeurd. De negen gesneuvelde soldaten in militair uniform

en twee burgers in kostuum staan mooi geschikt afgebeeld op een zwart omlijnd doodsprentje. Op de achterzijde staan in alfabetische volgorde hun namen onder de titel *Ter Gedachtenis onzer soldaten en opgeëischten voor het Vaderland gestorven 1914-1918*. Net als Petrus Duffeleer, zijn twee soldaten en de twee opgeëisten in Frankrijk overleden: dit zijn de militairen Alfred Bourguignon op 11 oktober 1914 en Alfred Ghislain na de oorlog op 2 januari 1919 te Parijs. Jozef De Smet sterft als verplicht tewerkgestelde op 15 november 1916 te Labry en in april 1918 Achille Lafourt te Valleroy. Beide locaties liggen in het oosten van Frankrijk (4). De meesten komen om aan het IJzerfront: Alfons D'Haenens en Remi Uitenhove sneuvelen te Diksmuide, respectievelijk op 12 mei 1915 en op 18 maart 1918. De oorlog eist er in 1918 nog drie slachtoffers uit Goferdinge: Augustinus Carmé op 14 oktober te Roeselare, Louis De Wolf op 25 oktober te Beveren-aan-de-IJzer en Denis Daem op 24 november te Sint-Michiels. Jules

Ronse overlijdt te Lier op 2 oktober 1914 en alleen Alfons De Boe sterft aan zijn verwondingen in zijn geboortedorp op 1 februari 1919. De gesneuvelde soldaten zijn jonge mannen, amper de twintig voorbij zoals Louis De Wolf (21), Remi Uitenhove (23) en Alfons D'Haenens (24). Voor Alfred Bourguignon eindigt zijn twintigste verjaardag dramatisch met de dood.

Wie precies achter het initiatief zit om de oorlogsslachtoffers te herdenken door middel van een bidprentje is niet bekend. Het drukwerk is uitgevoerd door de katholieke drukker Victor Van Nieuwenhove (1878-1935) te Geraardsbergen. Het drukken van portretten op doodsprentjes is kort na W.O. I nog niet de algemene regel, maar blijkbaar heeft Van Nieuwenhove al de techniek van de *fototypie similigravure* onder de knie, dit is een reproductiemethode waarbij beelden fotografisch op chroomgelatineplaten worden overgebracht (5).

(1) BAHA-lid en stichtend lid van *Wings of Memory*, die instond voor de herdenking voor Majoor Van Lierde op 8 september jl.

(2) A. & J. VERSCHAFFEL, *Monumenten en oorlogsherinneringen in Geraardsbergen*, in *Gerardimontium*, 2002, nr. 186, p. 31.

(3) Een gelijkaardig bidprentje voor de oorlogsslachtoffers van Moerbeke vinden we in: L. DE COCK, G. VAN BOCKSTAELE, A.-M. VANDEN HERREWEGEN, *Moerbeke-Atembeke. Dit dorp, ik weet nog hoe het was...*, Geraardsbergen, 1983, p. 30.

(4) Labry is een gemeente in het departement Meurthe-et-Moselle (regio Lotharingen), de gemeente Valleroy ligt in het departement Doubs (regio Franche-Comté).

(5) Een oud-stadsgenoot, drukker, fotograaf en uitgever Auguste De Frène (1862-1911), die in Nederbrakel werkzaam is, heeft als een van de eersten in de streek al eerder deze methode met succes toegepast.